

4.1.5 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 49 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป”	<p>มรดกโลกก่อนสมัยใหม่</p> <p>“ปัญหาและผลสำเร็จในการแก้ปัญหาที่สำคัญในสังคมโลกก่อนสมัยใหม่ อันเป็นมรดกตกทอดมาสู่สังคมโลกปัจจุบัน ทั้งในสถาบันศาสนา ภูมิปัญญา วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง”</p> <p>พัฒนาการของโลกสมัยใหม่</p> <p>“พัฒนาการของสังคมโลก ตั้งแต่ ค.ศ. 1500 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันเป็นพื้นฐานแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่สมัยใหม่”</p> <p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน</p> <p>“ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ในฐานะที่เป็นแบบแผนความประพฤติของมนุษย์ในสังคม หลักการพื้นฐานของนิติรัฐ (rule of law) คุณค่าของกฎหมายในฐานะที่เชื่อมโยงกับหลักคุณธรรมของประชาชน ความรู้พื้นฐานในเรื่องกฎหมายเอกชน และกฎหมายมหาชนที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยควรต้องรู้ทั้งในด้านของสิทธิ และในด้านของหน้าที่ การระบับข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมของไทย หลักการใช้สิทธิ หลักการใช้และการตีความกฎหมาย โดยเน้นการศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน”</p> <p>สหวิทยาการมนุษยศาสตร์</p> <p>“ศึกษาถึงความเป็นมาของมนุษย์ในยุคต่างๆ ที่ได้สะท้อนความเชื่อ ความคิด การพัฒนาทางสติปัญญาสร้างสรรค์ของมนุษย์ ตลอดจนให้รู้จักมีวิธีการคิด วิเคราะห์ และมองปัญหาต่างๆ ที่มนุษยชาติกำลังเผชิญอยู่ อาทิ ผลกระทบของการพัฒนาทางเทคโนโลยี ปัญหาความรุนแรง สงครามและวิกฤตต่างๆ ของโลกเพื่อที่เราจะสามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกนี้”</p> <p>สหวิทยาการสังคมศาสตร์</p> <p>“วิชาสหวิทยาการสังคมศาสตร์ มุ่งแสดงให้เห็นว่าวิชาสังคมศาสตร์มีความหมายต่อมนุษย์ โดยศึกษาคำเนิกลของสังคมศาสตร์กับโลกยุคสมัยใหม่ การแยกตัวของสังคมศาสตร์ออกจากวิทยาศาสตร์ การรับเอากระบวนทัศน์ (Paradigm) ของวิทยาศาสตร์มาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมศาสตร์ ศึกษาถึงศาสตร์ (Discipline) มโนทัศน์ (Concept) และทฤษฎีต่างๆ สำคัญๆ ทางสังคมศาสตร์ โดยชี้ให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของสังคมศาสตร์ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสังคมร่วมสมัยแบบต่างๆ โดยใช้ความรู้และมุมมองทางสังคมศาสตร์เป็นหลักเพื่อให้เข้าใจและมองเห็นปัญหานั้นๆ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับมหภาคทางสังคม ระดับสังคม ที่เป็นรัฐชาติและระดับสังคมที่รวมเป็นระบบโลก”</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยนเรศวร	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย	<p>กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต</p> <p>“ศึกษาลึถึงวิวัฒนาการของกฎหมาย สิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ รวมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนิสิต เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา”</p> <p>ไทยกับประชาคมโลก</p> <p>“ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสังคมโลก ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ ตั้งแต่ก่อนสมัยใหม่จนถึงสังคมในปัจจุบัน และบทบาทของไทยบนเวทีโลก ตลอดจนแนวโน้มในอนาคต”</p> <p>การเมืองเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>“ความหมายและความสัมพันธ์ของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม พัฒนาการการเมืองระดับสากล การเมืองและการปรับตัวของประเทศไทยและการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจโลก ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ของระบบโลกกับประเทศไทย”</p>
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุมและเครื่องมือวัด	<p>การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ</p> <p>“แนวคิดการบริหารจัดการยุคใหม่ หน้าที่พื้นฐานของการจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม การตัดสินใจ การสื่อสาร การจูงใจ ภาวะผู้นำ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการระบบสารสนเทศ <u>ความรับผิดชอบต่อสังคม</u> ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ”</p> <p>สังคมศาสตร์บูรณาการ</p> <p>“วิชานี้เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาหลักทางสังคมศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน อาทิเช่น ปัญหาด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ปัญหาการกระจายทรัพยากร <u>ปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง</u> และปัญหาความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น”</p>
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์อุตสาหกรรมและอุปกรณ์การแพทย์	<p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน</p> <p>“ลักษณะและวิวัฒนาการของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเกี่ยวกับวงจรชีวิตในสังคมและการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย”</p>
มหาวิทยาลัยบูรพา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา	<p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป</p> <p>“ที่มาและวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะทั่วไป ระบบกฎหมายที่สำคัญของโลก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครองประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน”</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่น ๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม	<p>สังคมกับการเมือง</p> <p><u>“ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับสังคม การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโครงสร้างสังคมในปัจจุบัน และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อชีวิตทางสังคมและการเมือง บทบาทและความสำคัญของมนุษย์ต่อการเคลื่อนไหวและขบวนการทางสังคมและการเมือง”</u></p> <p>ประชาธิปไตยและการเมืองท้องถิ่น</p> <p><u>“แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองรวมทั้งการเมืองท้องถิ่น พัฒนาการของการเมืองท้องถิ่นไทยตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน เปรียบเทียบการเมืองท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งปัญหาและแนวโน้มของการเมืองท้องถิ่นไทย”</u></p> <p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน</p> <p><u>“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม หลักทั่วไปของรัฐธรรมนูญและกฎหมายมหาชน หลักทั่วไปในกฎหมายอาญา ความคิดอาญาที่ควรรู้ หลักทั่วไปว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา หลักทั่วไปว่าด้วยกฎหมายภาษีอากร และหลักทั่วไปว่าด้วยกฎหมายที่ดิน”</u></p> <p>มนุษย์กับอารยธรรม</p> <p><u>“การเปรียบเทียบวิวัฒนาการและลักษณะของอารยธรรมตะวันตกและตะวันออก ตั้งแต่ยุคโบราณถึงปัจจุบัน ตลอดจนการแพร่ขยายและการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนอารยธรรมในดินแดนต่างๆ อันมีผลต่อสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของโลกปัจจุบัน รวมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรมไทย”</u></p> <p>มนุษย์กับสังคม</p> <p><u>“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ องค์ประกอบและโครงสร้างทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม การจัดเวลาทางสังคม การปรับตัวของสังคม มนุษย์กับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมนุษย์กับปัญหาในสังคมปัจจุบัน”</u></p> <p>สภาวะการณ์โลก</p> <p><u>“สถานการณ์โลกทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อกระดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสภาวะการณ์โลกปัจจุบันและอนาคต”</u></p> <p>สังคมชนบทไทย</p> <p><u>“โครงสร้างทางสังคมชนบทไทย ประวัติดีความเป็นมาของชุมชน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน สภาพแวดล้อมทางด้านภูมิศาสตร์และระบบนิเวศ ลักษณะทางด้านประชากรและครอบครัว การเมืองการปกครอง ศาสนาประเพณี เศรษฐกิจ ภาษาและการสื่อสาร อนามัยและสาธารณสุข โดยเน้นการศึกษาวิเคราะห์และดูงานในพื้นที่สังคมชนบทไทย”</u></p> <p>การจัดการความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน</p> <p><u>“มโนทัศน์เกี่ยวกับปัญหาและความขัดแย้ง ที่มาของปัญหาความขัดแย้ง การเผชิญปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยหลักสันติวิธี จริยธรรมและศีลธรรม การแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในชีวิตและสังคม”</u></p> <p>สังคมกับกฎหมาย</p> <p><u>“กำเนิดและลักษณะของกฎหมาย ความจำเป็นของสังคมที่ต้องมีกฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การจัดทำ การใช้และการยกเลิกกฎหมาย”</u></p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)	โลกาภิวัตน์และโลกสมัยใหม่ “โครงสร้างของโลกและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในศตวรรษที่ 20 เศรษฐกิจของโลก แหล่งอาหาร ประชากร โรค สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และปัญหามลพิษ การสื่อสาร การเมืองระดับภูมิภาค รัฐแห่งชาติ องค์กรต่างๆ ในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาค ชนกลุ่มน้อย บทบาทของผู้หญิง สงครามและการก่อการร้าย การอพยพและผู้อพยพ อาชญากรรมกับวัฒนธรรม” ประวัติศาสตร์ของเอเชียอาคเนย์ในยุคปัจจุบัน “ประวัติศาสตร์ของภูมิภาคจากยุคต้นของการล่าอาณานิคมแบบใหม่ กระทั่งการประกาศอิสรภาพ รวมทั้งรายละเอียดในส่วนของารปลดปล่อย ความรักชาติ ลัทธิคอมมิวนิสต์ ระบอบประชาธิปไตย และโลกาภิวัตน์” ภูมิศาสตร์เชิงภูมิภาคของเอเชียอาคเนย์ “ภูมิศาสตร์ของเอเชียอาคเนย์ โครงสร้างทางกายภาพ สภาพอากาศ และพืชพรรณ ธรรมชาติ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์และประชากร เศรษฐกิจแบบดั้งเดิม เศรษฐกิจยุคล่าอาณานิคมและเศรษฐกิจแบบทันสมัย สังคมเมือง ภูมิศาสตร์การเมือง และสิ่งแวดล้อม” สตรีในเอเชียอาคเนย์ “บทบาทของสตรีในสังคมอันหลากหลายของภูมิภาค ปัญหาสังคมซึ่งคงอยู่ในสตรี เช่น การหย่าร้าง การละทิ้ง การถูกกดขี่ การทำทารุณกรรม ปัญหาโสเภณี และการมีส่วนร่วมในทางกฎหมายและการเมือง ทัศนคติของโลกที่มีต่อสตรี ในเอเชียอาคเนย์ อภิปรายเกี่ยวกับผู้นำสตรีร่วมสมัยในเอเชียอาคเนย์”
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สาธาณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน	การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย “ศึกษาการกระจายอำนาจ การรวมอำนาจ แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการปกครองของประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 จนถึงปัจจุบัน การปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล สุขาภิบาล และการบริหารงานรูปสภาตำบล แนวโน้มของการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยในอนาคต พฤติกรรมการเมืองในระดับท้องถิ่น ฯลฯ”
	รัฐศาสตรบัณฑิต	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป “ศึกษาลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย บุคคลและความสามารถ สิทธิและการใช้สิทธิ ระยะเวลาแห่งสภาพบุคคล การกำหนดตัวบุคคล ความสามารถนิติบุคคล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 2”
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจสาย การบิน วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ	การเมืองและเศรษฐกิจในสังคม “ศึกษาลัทธิทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ ความสำคัญระหว่างการเมืองและเศรษฐกิจ เปรียบเทียบระบบการเมืองและเศรษฐกิจในสังคมที่มีรูปแบบการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน และศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากระบบการเมืองและเศรษฐกิจที่มีต่อสังคม”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	<p>วิทยาศาสตร์บัณฑิต</p> <p>สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ</p>	<p>ประวัติศาสตร์และพลังขับเคลื่อนสังคม</p> <p>“ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล ที่พัฒนาจากกระบวนการคิดของมนุษย์ <u>ประวัติศาสตร์ที่เป็นพลังขับเคลื่อนสังคม ประวัติศาสตร์การเมือง สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม</u>”</p> <p>มนุษย์กับสันติภาพ</p> <p>“ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพและการจัดการความขัดแย้งในชีวิตครอบครัว ชุมชน สังคม ศึกษาหลักสันติธรรมจากศาสนา ปรัชญา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงแนวคิดและการปฏิบัติของผู้ที่มีอุดมการณ์ที่เกี่ยวกับสันติภาพ และสันติสุขของมวลมนุษยชาติ”</p> <p>มนุษย์กับการเมืองการปกครองและกฎหมาย</p> <p>“ศึกษาธรรมชาติของสังคมมนุษย์และสังคมการเมือง การจัดระเบียบทางการเมืององค์กรที่ใช้อำนาจการปกครอง การรวมกลุ่มทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง พฤติกรรมและพลวัตทางการเมือง การบริหารงานของรัฐ โดยเน้นระบบการเมือง การปกครอง และกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มนุษย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรม”</p> <p>กฎหมายทั่วไป</p> <p>“ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ลักษณะของกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับศีลธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ประเภท ลำดับชั้น และหมวดหมู่ของกฎหมาย กฎหมายสำคัญที่จำเป็นต้องรู้ในการดำเนินชีวิต โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และสื่อที่หลากหลาย”</p> <p>ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการชุมชน</p> <p>“ศึกษาค้นคว้า ปลูกฝังแนวคิด และการปฏิบัติธรรมาภิบาลการบริหารจัดการชุมชน บริหารจัดการบนความถูกต้องและนิติธรรม ความโปร่งใสเชื่อถือได้ การอธิบายตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วม การรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่เพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และสื่อที่หลากหลาย”</p>
<p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกับสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข</p>	<p>เทคโนโลยีบัณฑิต</p> <p>สาขาวิชามีเดียทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์</p>	<p>การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ</p> <p>อ้างอิงแล้ว</p> <p>สังคมศาสตร์บูรณาการ</p> <p>“วิชานี้เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาหลักทางสังคมศาสตร์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย และด้านสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน อาทิเช่น ปัญหา ด้านความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ปัญหาการกระจายทรัพยากร <u>ปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง</u> และปัญหาความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น”</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	พลเมืองโลกในกระแสโลกาภิวัตน์ “ความหมายและความเป็นมาของโลกาภิวัตน์ กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความสัมพันธ์และผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อสังคมโลกและมนุษย์ในด้านสังคม” ไทยศึกษา “ความเป็นมาของประเทศไทย ลักษณะพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทย พหุวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ในสังคมไทย พัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย ประเทศไทยในสังคมโลก”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	แพทยศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	กฎหมายและโลกสมัยใหม่ “แนวคิดทางกฎหมาย สถาบันทางกฎหมาย กฎหมายกับบทบาทในสังคม กฎหมายกับสังคมระหว่างประเทศ กฎหมายกับปัญหาท้องถิ่น และกฎหมายกับสิทธิชุมชน บทบาทของกฎหมายระดับท้องถิ่น ระดับสังคมเมือง และบทบาทของกฎหมายในยุคโลกาภิวัตน์ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาจากกรณีศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับกฎหมายและโลกสมัยใหม่”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัญชีบัณฑิต	สังคมกับกฎหมาย “ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับกฎหมายต่างๆ ที่ใช้ควบคุมสังคม ระบบกฎหมายและการจัดลำดับชั้นของกฎหมาย การจัดทำกฎหมายหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาเบื้องต้น การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องไปใช้ในชีวิตประจำวัน”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ศึกษาจากเอกสาร “รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	สังคมกับกฎหมาย “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับกฎหมายต่างๆ ที่ใช้ควบคุมสังคม ระบบกฎหมาย และการจัดลำดับชั้นของกฎหมาย การจัดทำกฎหมาย หลักเกณฑ์ความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาเบื้องต้นและการใช้ ตลอดจนการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น” กฎหมายปกครอง “หลักเบื้องต้นทางกฎหมายปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานทางการปกครอง ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของประชาชนในการนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง” การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน “ลักษณะของชุมชน ปรัชญา หลักการการพัฒนาชุมชน การประสานแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน หน่วยงานของรัฐบาลกับการพัฒนาชุมชนของไทย การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท วิธีการพัฒนาชุมชน การประเมินผลการพัฒนา แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับการพัฒนาชุมชนชนบท ความร่วมมือระหว่างรัฐ ประชาชน และเอกชนในการพัฒนาประเทศ” วิถีชีวิตสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ “ประวัติศาสตร์สังคมไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย อารยธรรมโลก บทบาทของศาสนาและคุณธรรมต่อสังคมไทย สภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก การเมืองการปกครองและกฎหมายกับโลกสมัยใหม่”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการบิน และการท่องเที่ยว	กฎหมายสำหรับชีวิตและสังคม “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย ชีวิตและสังคม สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลตามกฎหมาย พื้นฐานความรับผิดชอบ ในทางแพ่งและในทางอาญา พื้นฐานกระบวนการยุติธรรมของไทยตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตใน สังคม กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชน”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏวชิรเวศน์	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	สันติศึกษา “ศึกษาความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างสันติสุข การรวมกลุ่มทางสังคม ความขัดแย้งทางสังคม ผลกระทบของความขัดแย้งและการจัดการกับความขัดแย้ง แนวทางการสร้างสันติสุข โดยการใช้หลักภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้หลักธรรมเพื่อลดความขัดแย้ง” การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น “ศึกษาความหมาย ขอบข่าย และวิวัฒนาการของการบริหารรัฐกิจ หน้าที่ของนัก บริหาร และภาวะนิเวศน์แห่งการบริหาร เช่น สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารรัฐกิจ ศึกษาเทคนิค และขบวนการบริหาร ตั้งแต่การวางแผน หลักการจตุรภาคการ การบริหารงาน บุคคล มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร ภาวะผู้นำและการจูงใจ การวินัยสั่งการ การ สื่อสาร การประสานงาน และการนิเทศงานและการบริหารคลังสาธารณะ”
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน	สันติศึกษา อ้างอิงแล้ว การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น อ้างอิงแล้ว กฎหมายปกครอง “ศึกษาเกี่ยวกับหลักเบื้องต้นทางกฎหมายปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานทางการปกครอง ตลอดจน สิทธิ หน้าที่ของประชาชนในการนำคดีขึ้นสู่ศาลปกครอง”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏศรีวิชัย	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง	โลกาภิวัตน์ศึกษา “ความหมายและความเป็นมาของโลกาภิวัตน์ กระแสโลกาภิวัตน์และการ เปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความสัมพันธ์และผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อ มนุษย์และสังคมโลกในด้านสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โลกาภิวัตน์กับสังคมไทย การเลือกใช้โลกาภิวัตน์และ กรณีศึกษา” วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต “การดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะแบบองค์รวมบนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม จิต สาธารณะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักยสิ่งแวดล้อม <u>กรอยู่ ร่วมกัน</u> ในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย และการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์	กฎหมายในชีวิตประจำวัน “หลักการของกฎหมาย ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร กฎหมายที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ทรัพย์สิน นิติกรรมและสัญญา สัญญาผู้ยืม สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาจ้างทำของ สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์สิน สัญญาเช่าซื้อ สัญญาค้ำประกัน สัญญาจำนอง กฎหมายพื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก กฎหมายที่ควรรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายพื้นฐานเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา”
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย “ความเป็นมาและแนวคิดทางกฎหมาย หลักการพื้นฐานของกฎหมายแพ่ง หลักการพื้นฐานของกฎหมายอาญา หลักการพื้นฐานของกฎหมายมหาชน และหลักการพื้นฐานของกฎหมายวิธีสบัญญัติต่างๆ” การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม “ความสัมพันธ์ระหว่างระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่ปรากฏเป็นจริงในอดีตและพัฒนาการมาถึงปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง”
มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์	บัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเพื่อพัฒนา สังคม	กฎหมายในชีวิตประจำวัน “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไปและกฎหมายอิสลาม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข” สังคมวิทยาจังหวัดชายแดนภาคใต้ “ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาและความขัดแย้งในพื้นที่ พัฒนาการของนโยบายความมั่นคง การจัดการกรณีปัญหาการบริหารความขัดแย้งโดยสันติวิธี และแผนการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” สหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์ “พัฒนาการทางสังคมศาสตร์ แนวคิด ทฤษฎีทางสังคม การวิเคราะห์สถานการณ์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ในปัจจุบัน ทั้งรูปแบบ ผลกระทบ และการปรับตัว ในสังคมไทยและสังคมโลก”
	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา	กฎหมายในชีวิตประจำวัน อ้างถึงแล้ว
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีก่อสร้าง	กฎหมายเบื้องต้น “ลักษณะเบื้องต้นของกฎหมาย ความแตกต่างระหว่างกฎหมายและการควบคุมในลักษณะอื่นๆ โดยสังคม ความสำคัญทางกระบวนการกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติ การนำกฎหมายไปใช้ การตีความทางกฎหมาย และการลดช่องว่างทางกฎหมาย การแบ่งประเภทของกฎหมาย ความสำคัญของหลักการทางกฎหมาย เช่น สิทธิส่วนบุคคล ทรัพย์สิน และนิติกรรมต่างๆ การฝ่าฝืนกฎหมาย และความถูกต้อง” มนุษย์กับสังคม “พฤติกรรมมนุษย์ การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ มนุษย์กับวัฒนธรรม การจัดระเบียบสังคม การขัดเกลาทางสังคม มนุษย์กับการเมือง มนุษย์กับกฎหมาย มนุษย์กับเศรษฐกิจ ภูมิหลังสังคมไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาสังคม”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	<p>บริหารธุรกิจบัณฑิต</p> <p>สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ (ระบบการศึกษาทางไกล)</p>	<p>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป</p> <p>“ศึกษาลักษณะแห่งกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้และการยกเลิกกฎหมาย หลักกฎหมายเกี่ยวกับบุคคล หลักกฎหมายเกี่ยวกับการนิติกรรมและสัญญา รวมทั้งหลักกฎหมายเกี่ยวกับหนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ทางปัญญา”</p> <p>สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไทย</p> <p>“ศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย วิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยสาเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งวิเคราะห์ห้วงการเงินขององค์กรประเภทต่างๆ ที่นำไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ ตลอดจนแนวทางการบริหารการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของไทยให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืน”</p> <p>ประวัติศาสตร์และระบบการปกครองของไทย</p> <p>“ศึกษาวิเคราะห์การปกครองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นวิวัฒนาการของสถาบันการปกครอง แนวความคิดทางการปกครอง และอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติต่อการปกครอง”</p> <p>สังคมเศรษฐกิจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย</p> <p>“ศึกษาพรมแดนแห่งความรู้ ความคิดทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และรัฐ โครงสร้างและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มนุษย์กับสังคม และรัฐ รัฐไทย อำนาจอธิปไตยและรัฐธรรมนูญ โครงสร้างการปกครองของรัฐ และสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย บทบาททางการเมืองของประชาชนต่อสถาบันต่างๆ เช่น องค์กรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และพรรคการเมือง”</p> <p>รัฐประศาสนศาสตร์เบื้องต้น</p> <p>“ความหมาย พัฒนาการ แนวความคิดและขอบเขตของวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์กับศาสตร์แขนงอื่นๆ สภาพแวดล้อมการบริหารกับการพัฒนา นโยบายสาธารณะ การเมืองและการบริหาร กระบวนการบริหาร การวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การคลังสาธารณะ ตลอดจนการบริหารราชการของไทย”</p> <p>กฎหมายการดำเนินชีวิต</p> <p>“ศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล ครอบครัวและมรดก พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่เป็นความรู้เบื้องต้น”</p> <p>มนุษย์กับสังคม</p> <p>“ศึกษาลักษณะและหน้าที่ของสังคมมนุษย์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการของสังคม กระบวนการและลักษณะของการสื่อสาร บทบาทของการสื่อสารมวลชนในสังคม การวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในสังคมไทย”</p> <p>สังคมศาสตร์เชิงบูรณาการ</p> <p>“ศึกษาและพัฒนาทักษะ การคิดเชิงระบบ พิภพคุณธรรมและจริยธรรมทางสังคม รวมถึงการประสานความรู้เข้ากับชีวิตจริงในมิติต่างๆ ของความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ การเมือง กฎหมาย และสิทธิมนุษยชน วัฒนธรรมและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจ ภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ ตลอดจนถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์”</p>

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยพายัพ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร	สันติภาพและความสมานฉันท์ “ปัญหาและความขัดแย้งในสังคม แนวทางการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความสมานฉันท์ ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับปัญหาความขัดแย้งและสันติภาพ หลักการของศาสนาต่างๆ ที่จะส่งผลเพื่อสันติภาพและสร้างเจตคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม”
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา	กฎหมายทั่วไป “ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมุสลิม” มนุษย์กับสังคม “ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม ตามหลักการทางสังคมศาสตร์และพุทธศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม หลักธรรมาภิบาลและสันติภาพ กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน รวมทั้งแนวทางแก้ปัญหาแบบสันติวิธี”
มหาวิทยาลัยมหิดล	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาล่ามภาษามือไทย	บูรณาการกฎหมายและการเมืองการปกครองไทย “โครงสร้างการเมืองและบริหารของประเทศไทยที่ใช้กฎหมายเป็นพื้นฐานในการปกครอง อาทิ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายการเลือกตั้ง กฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น ธรรมชาติของการเมืองไทย การบังคับใช้กฎหมาย อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ การมีส่วนร่วมของสาธารณชนในกระบวนการทางการเมือง และใช้กฎหมายในการปกครอง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย และจินตทัศน์ทางการเมืองการรวมอำนาจเบ็ดเสร็จ ทั้งนี้ในแง่ของบูรณาการระหว่างกฎหมายและการเมืองการปกครองไทย” สังคมศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ “หลักการและทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์/ เหตุการณ์/ ปัญหาที่สำคัญของสังคมไทยและสังคมโลก อาทิ วิวัฒนาการของอารยธรรมและเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ระบบสุขภาพ การวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบของเหตุการณ์/ สถานการณ์/ ปัญหา และการสังเคราะห์แนวทางแก้ไข ป้องกันปัญหา หรือแนวทางปรับปรุงพัฒนาเหตุการณ์/ สถานการณ์/ เพื่อคุณประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม การประยุกต์ความรู้เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหามานุษยศึกษา” สังคมกับคน “ความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในฐานะผลผลิตของสังคมสมัยใหม่ วัฒนธรรมและโครงสร้างเศรษฐกิจการเมือง พหุลักษณะ (Pluralism) ของแบบแผนวัฒนธรรม ความเชื่อ พฤติกรรม ระบบ คุณค่าอัตลักษณ์ และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทยและสังคมโลกที่แตกต่างกัน อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโลกาภิวัตน์ต่อการหล่อหลอมความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม เอกลักษณะและวิถีชีวิตของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น คนเมือง คนชนบท ชนกลุ่มน้อย กลุ่มศาสนา กลุ่มรักร่วมเพศ กลุ่มวัยรุ่น”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหิดล (ต่อ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์	นโยบายและการวางแผน “พื้นฐานด้านนโยบายและการวางแผน การกำหนดนโยบายและกระบวนการวางแผน เพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงาน ลักษณะทั่วไปของนโยบาย การกำหนดนโยบาย การจัดระเบียบปฏิบัติตามนโยบาย แนวคิดและวิวัฒนาการของการวางแผน ขั้นตอนการวางแผน ปัญหาการวางแผน การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การวางแผนโครงการ การบริหารโครงการ การประเมินผลโครงการ” สังคมศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ อ้างอิงแล้ว
มหาวิทยาลัยรังสิต	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการซ่อมบำรุงอากาศยาน นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการตลาด	สถานการณ์โลก “สถานการณ์และกระแสโลกาภิวัตน์โลก ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในโลก รวมทั้งสังคมไทยปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนแนวทางการปรับตัวในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี” ความรู้เบื้องต้นทางปรัชญาการเมืองและเศรษฐศาสตร์ “ความรู้พื้นฐานของปรัชญา การเมืองและเศรษฐศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจกับวิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่หล่อหลอมโลกในปัจจุบัน วิชานี้มุ่งที่จะปูพื้นฐานการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์แบบบูรณาการ เพื่อเตรียมนักศึกษาให้ตระหนักถึงความเชื่อมโยงของวิชาปรัชญา การเมือง และเศรษฐศาสตร์ สำหรับเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับสูงต่อไป”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	นิติศาสตรบัณฑิต	วิถีไทย “ศึกษาลักษณะทั่วไป วิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยทั้งในเมืองและชนบท วัฒนธรรมและประเพณีไทย สภาพปัญหาและแนวทางจัดปัญหาสังคมไทย โดยศึกษาการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภูมิปัญญาชาวบ้านและท้องถิ่น การดำเนินชีวิตแบบพึ่งพ้อ ตลอดจนวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองที่คนไทยอยากเห็น” วิถีโลก “ศึกษาวิวัฒนาการสังคม ระบบเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของประเทศไทยและของสังคมโลก การจัดระเบียบโลกในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองตลอดถึงการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของประเทศไทยเพื่อปรับตัวเข้ากับการจัดระเบียบของสังคมโลก”
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	วิถีไทย “ศึกษาลักษณะทั่วไป วิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย วัฒนธรรมและประเพณีไทย การเมืองการปกครองไทยตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ สภาพปัญหาและแนวทางจัดปัญหาสังคมไทยด้วย โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ภูมิปัญญาไทย และวิถีทัศน์ประเทศไทย” วิถีโลก “ศึกษาวิวัฒนาการด้านสังคม ระบบเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของสังคมโลก การจัดระเบียบโลกในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ตลอดจนถึงการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของประเทศไทย เพื่อปรับตัวเข้ากับการจัดระเบียบของสังคมโลก”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรรายวิชาหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป”	โลกาภิวัตน์กับสังคมไทย “ศึกษาความหมาย และความเป็นมาของ โลกาภิวัตน์ อิทธิพลของ โลกาภิวัตน์ต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้งอิทธิพลของ โลกาภิวัตน์ที่มีต่อสังคมไทยในด้าน ต่างๆ ตลอดจนการปรับตัวของสังคมไทยท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์”
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	สันติศึกษา “ความหมายและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสันติภาพและสันติภาพศึกษา ปัญหา ความขัดแย้งและความรุนแรงในระดับครอบครัว ชุมชน ชาติ และระหว่างประเทศ และการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี” วิถีโลก “ความเป็นมาของมนุษยชาติกับการสร้างสรรค์อารยธรรม วิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองของสังคมโลก การจัดระเบียบโลก ปัญหาและการ แก้ไขปัญหาของสังคมโลก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก การปรับตัวของ ไทยในสังคมโลก ตลอดจนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน เพื่อเป็น ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ในสังคมแห่งปัญญาและข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	รัฐศาสตรบัณฑิต ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน	มนุษย์กับการเมือง “ศึกษาธรรมชาติของสังคมมนุษย์และสังคมการเมือง การจัดระเบียบทางการเมือง องค์กรที่ใช้อำนาจการปกครอง การรวมกลุ่มทางการเมือง กระบวนการทาง การเมือง พฤติกรรมและพลวัตทางการเมือง การบริหารงานของรัฐ โดยเน้น ระบบการเมือง การปกครอง และกฎหมาย ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของ มนุษย์ มนุษย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรม” กฎหมายทั่วไป “ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ลักษณะของกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่าง กฎหมายกับศีลธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ประเภท ลำดับชั้น และ หมวดหมู่ของกฎหมาย กฎหมายสำคัญที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต โดยเน้น กระบวนการเรียนรู้ และสื่อที่หลากหลาย” มนุษย์กับสันติภาพ “ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสันติภาพและการจัดการความขัดแย้งในชีวิตครอบครัว ชุมชน สังคม ศึกษาหลักสันติธรรมจากศาสนา ปรัชญา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงแนวคิดและการปฏิบัติของผู้ที่มีอุดมการณ์เกี่ยวกับ สันติภาพ และสันติสุขของมวลมนุษยชาติ”
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	เอเชียในโลกยุคใหม่ “ลักษณะพื้นฐานของเอเชีย พัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ความสัมพันธ์และอิทธิพลของเอเชีย โดยเฉพาะจีน อินเดีย และ ญี่ปุ่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของเอเชียและผลกระทบต่อ โลกและต่อสังคมไทยในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มของเอเชียในอนาคต”
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาตะวันออกกลางศึกษา	สังคมเศรษฐกิจการเมืองและการปกครองของไทย “ประวัติศาสตร์ไทย ระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองไทย แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การบริหารจัดการ และพฤติกรรม การเมืองไทย สัมพันธภาพระหว่างการเมืองกับปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ ปัญหา ที่เกี่ยวข้องในยุคการเปลี่ยนแปลง”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์	ไทยกับสภาวะการณ์โลก “เหตุการณ์ต่างๆ ของโลก และปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การสื่อสารและเทคโนโลยี ความขัดแย้งในภูมิภาคต่างๆ ของโลก และการประสานประโยชน์ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ การแข่งขันด้านการค้า บทบาทของไทยในเวทีโลก การปรับตัวของไทยกับสถานการณ์โลก แนวโน้มของสถานการณ์โลกในอนาคต <u>ตลอดจนความร่วมมือในการแก้ปัญหาของประชาคมโลกเพื่อให้เกิดสันติภาพอย่างยั่งยืน</u> ”
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์	สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง “ทรมแดนแห่งความรู้ ความคิดทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง โดยเข้าใจในกรอบแนวคิดต่อการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบริบทของสังคมไทย รวมทั้งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง <u>รูปแบบการปกครอง การกระจายอำนาจการปกครอง การจัดการความขัดแย้งและความรุนแรงในรูปแบบประชาธิปไตย เพื่อเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การพัฒนาบัณฑิตในอนาคต ในกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน</u> ”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย	สังคมศาสตร์บูรณาการ อ้างอิงแล้ว
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา	สันติศึกษา “ศึกษาความหมายและแนวคิดหลักเกี่ยวกับสันติภาพและสันติศึกษา ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในระดับครอบครัว ชุมชน ชาติ และระหว่างประเทศ การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี” อิสลามและวิถีการดำเนินชีวิต “ศึกษาความหมาย โครงสร้างของอิสลาม หลักการศรัทธา หลักการปฏิบัติ วิธีปฏิบัติอิสลามในชีวิตประจำวันและผลของการปฏิบัติในเชิงจิตวิญญาณ ระบบต่างๆ ในอิสลาม ได้แก่ ระบบจริยธรรม ระบบครอบครัว ระบบกฎหมาย ระบบการเมืองการปกครอง ความหมายของฟิถุฮ์และชะรีอะฮ์ กำเนิดและพัฒนาการของฟิถุฮ์ ฐานะและบทบาทของฟิถุฮ์ในยุคต่างๆ รวมทั้งแนวคิด(มัซฮับ)ต่างๆ ของฟิถุฮ์”
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป”	มนุษย์กับสังคม “มิติของสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สังคมวิทยา ชาตินิยม บริโภคนิยมกับโลกาภิวัตน์ ชนชั้น เพศ สถานะ ปัญหาการเมืองไทย” พลวัตสังคมไทย “แนวคิด พัฒนาการ และความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของไทย ในประเด็นการเข้าสู่ทุนนิยม พัฒนาการประชาธิปไตย ลักษณะชาตินิยมของไทย อุคมการณ์และกลุ่มทางสังคมต่างๆ”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	โลกยุคโลกาภิวัตน์ “ศึกษาสภาพและปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก บทบาทอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจที่มีผลกระทบต่อภูมิภาคต่างๆ ตลอดจนการปรับตัวของประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยการอภิปรายและวิเคราะห์กรณีศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ เข้าใจ ตระหนักและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในกระแสโลกาภิวัตน์”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	โลกาภิวัตน์ศึกษา “ความหมาย แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยโลกาภิวัตน์ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ขบวนการด้านโลกาภิวัตน์ และการปลดปล่อยตนเองให้พ้นจากการถูกรอบงำจากระบบทุนนิยมโลก โลกาภิวัตน์กับสังคมไทย ยุทธศาสตร์การปรับตัวของประเทศไทย การจัดระเบียบโลก วิธีวิทยา และแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ ปัญหาสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์” สันติศึกษา “ความหมายและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสันติภาพ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความรุนแรงในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ชาติ ทั้งในทางตรงและในเชิงโครงสร้าง ความเป็นมาของการศึกษาเพื่อสันติภาพของโลก การจัดการปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี การนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง ชีวิตประวัติของบุคคลที่ไม่ใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา เหตุการณ์ทางสังคมที่ไม่ใช้ความรุนแรง เงื่อนไขทางทฤษฎี แนวคิดทางจริยธรรมที่สนับสนุนการไม่ใช้ความรุนแรง”
วิทยาลัยดุสิตธานี	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสปา	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย “ลักษณะของกฎหมาย ระบบของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย หลักกฎหมายเกี่ยวกับบุคคล สิทธิ ทรัพย์สิน นิติกรรม และสัญญา กฎหมายครอบครัว กฎหมายมรดก กฎหมายเกี่ยวกับหนี้ กฎหมายอาญา กฎหมายรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานการดำเนินชีวิตในฐานะพลเมืองไทย กระบวนการยุติธรรมองค์กรกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน”
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	ไทยศึกษา “ประวัติความเป็นมาของชาติไทย การพัฒนาการ ในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ลักษณะของความเป็นไทย วิถีชีวิตของคนไทย การปรับตัวของสังคมไทยต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และสภาพปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน”
วิทยาลัยราชพฤกษ์	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม และการท่องเที่ยว	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย “ลักษณะแห่งกฎหมาย ประเภทของกฎหมายที่จำเป็นสำหรับประชาชน อาทิ หลักกฎหมายที่เกี่ยวกับบุคคล การทำนิติกรรมสัญญา การใช้และการยกเลิกกฎหมาย หลักกฎหมายเกี่ยวกับหนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ทางปัญญา รวมทั้งกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานการดำเนินชีวิตในฐานะพลเมืองไทย” ประวัติศาสตร์และระบอบการปกครองของไทย “ความหมายและความสำคัญของประวัติความเป็นมาของชาติไทย วัฒนาการของชาติไทยตั้งแต่สมัยโบราณ การก่อตั้งอาณาจักรและประเทศ ความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมไทย ด้านสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ศิลปกรรม วรรณกรรม และอื่นๆ ที่มีอิทธิพล”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศ	การเมืองและเศรษฐกิจในสังคม “ศึกษาถึงลัทธิทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและเศรษฐกิจ เปรียบเทียบระบบการเมืองและเศรษฐกิจในสังคมที่มีรูปแบบการปกครองแตกต่างกัน และศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากระบบการเมืองและเศรษฐกิจที่มีต่อสังคม”
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป”	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายไทย “ความจำเป็นที่ต้องมีกฎหมายใช้นับตั้งแต่ในสังคม ความหมายของกฎหมาย ลักษณะของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย กฎหมายการทะเบียนราษฎร กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร กฎหมายแพ่งที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน บุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม การทำเอกสารและสัญญา ความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สิน ความรู้เกี่ยวกับที่ดิน หลักเกณฑ์ของกฎหมายในการทำนิติกรรมและสัญญา สัญญาประเภทต่างๆ ที่พบได้บ่อย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ” การปกครองท้องถิ่นไทย “หลักการทั่วไปในการจัดการปกครองประเทศ หลักและแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น ประวัติการปกครองท้องถิ่นไทย การปกครองท้องถิ่นของไทย ในปัจจุบัน องค์การและกระบวนการปกครองท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการปกครองท้องถิ่นไทย รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาและปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นไทย”
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	นิเทศศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการอาคาร และทรัพยากรกายภาพ	สถานการณ์โลก “สถานการณ์และกระแสโลกทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษยชาติ รวมทั้งสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนแนวทางการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว ความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ด้วยกันอย่างสมานฉันท์” กฎหมายในชีวิตประจำวัน “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการทางยุติธรรม หลักการเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่พื้นฐานของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐธรรมนูญ หลักทั่วไปในกฎหมายอาญา ความผิดอาญาที่ควรรู้ หลักทั่วไปว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา และหลักทั่วไปว่าด้วยกฎหมายภาษี” การจัดการความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน “มโนทัศน์เกี่ยวกับปัญหาและความขัดแย้ง ที่มาของปัญหาและความขัดแย้ง การเผชิญหน้าและแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยหลักสันติวิธี จริยธรรมและศีลธรรม การแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในชีวิตและสังคม”
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ อุตสาหกรรม	การเมืองและเศรษฐกิจในสังคม “ศึกษาถึงวิวัฒนาการและแนวคิดของลัทธิการเมืองและระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและเศรษฐกิจ เปรียบเทียบระบบการเมืองและเศรษฐกิจในสังคมหรือประเทศที่มีรูปแบบการปกครองแตกต่างกัน และศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากระบบการเมืองและเศรษฐกิจที่มีต่อสังคม”

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่ออื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	<p>สถานการณ์โลก</p> <p>“สถานการณ์และกระแสโลกทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษยชาติ รวมทั้งสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนแนวทางการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว ความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ด้วยกันอย่างสมานฉันท์”</p> <p>กฎหมายในชีวิตประจำวัน</p> <p>“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการทางยุติธรรม หลักการเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่พื้นฐานของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ หลักทั่วไปในกฎหมายอาญา ความผิดอาญาที่ควรรู้ หลักทั่วไปว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา และหลักทั่วไปว่าด้วยกฎหมายภาษี”</p> <p>การจัดการความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน</p> <p>“มโนทัศน์เกี่ยวกับปัญหาและความขัดแย้ง ที่มาของปัญหาและความขัดแย้ง การเผชิญหน้าและแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยหลักสันติวิธี จริยธรรมและศีลธรรม การแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในชีวิตและสังคม”</p>

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาทางรัฐศาสตร์ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีลักษณะเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” เกือบจะทั้งหมด มีจำนวนถึง 49 แห่ง ซึ่งเป็นปริมาณที่มากที่สุด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับทุกๆ กลุ่มที่ผ่านมา

ชื่อรายวิชาที่ถูกลำมาใช้ในการเรียนการสอน มีอาทิ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์ สหวิทยาการสังคมศาสตร์ การเมืองเศรษฐกิจและสังคม การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ประชาธิปไตยกับการเมืองท้องถิ่น มนุษย์กับการเมืองการปกครองและกฎหมาย ธรรมชาติในการบริหารจัดการชุมชน กฎหมายปกครอง สันติศึกษา การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น รัฐประศาสนศาสตร์เบื้องต้น สังคมวิทยาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังคมศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ นโยบายและการวางแผน ความรู้เบื้องต้นทางปรัชญาการเมืองและเศรษฐศาสตร์ วิถีไทย วิถีโลก อิสลามและวิถีการดำเนินชีวิต พลวัตสังคมไทย การปกครองท้องถิ่นไทย และการจัดการความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ในชื่อรายวิชาอื่นๆ หรือการบูรณาการเนื้อหา ได้รับความนิยมนมากที่สุด โดยที่รายวิชาส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ”

จากที่ได้นำเสนอผลการสำรวจเนื้อหาของการเรียนการสอนวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ดังข้อมูลตามตารางที่ 4.1 ถึง 4.5 ตามลำดับข้างต้นนี้ ทำให้สามารถกล่าวสรุปได้ว่า ในปัจจุบันนี้หลักสูตรการศึกษาต่างๆ ยังมีการเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ ทั้งในฐานะ “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และ “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ”

อย่างไรก็ดี ผลจากการเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประจักษ์ดังที่ได้แสดงไว้ข้างต้นนี้ ทำให้สรุปได้ว่า การเรียนการสอนสาระวิชา รัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย จะเป็น “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” มากกว่า “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” โดยที่รายวิชาในประเภทหลังนี้ จะมีเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น อาทิ รัฐศาสตร์เบื้องต้น การเมืองการปกครองไทย การปกครองท้องถิ่นไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์เบื้องต้น และอาเซียนศึกษา เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังเป็นที่น่าสังเกตอีกว่า เนื้อหาทางรัฐศาสตร์เรื่องหน้าที่พลเมืองและเนื้อหาที่สำคัญอื่นๆ ได้ถูกบูรณาการไว้ภายใต้รายชื่อวิชาต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการเนื้อหาเข้ากับสาระวิชาอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น อาทิ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์ การบริหารจัดการ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น